Nr. 17. Neue Jüdische Zeitung. פיעטער יאהרגאנג.

נייע יידישע צייטונג.

דיא „נייע יידישע צייטונג" ערשיינט יעדן מאנטאג אונד דאנערסטאג.

פרענומעראציאנס־פרייז:
גאנצעריהריג 7 פל. — קר.
האלבריהריג 3 „ 50 „
פיערטעליהריג 1 „ 75 „

דיא רעדאקציאן אינד אדמיניסטראציאן befindet sich in Budapest, Schiffmannsgasse 6.

אינזעראטע werden billigst berechnet.

ב"ה בודאפעסט יא כסליו **Budapest, Montag 10. December 1883.** שנת תרמ"ד לפ"ק.

איינער נאך דעם אנדערן.

ווענן מאן לענגערע צייט זעהען מוס, וויא דער באזע מעגש דינע שלעכטקייטען פארטרייבט, אדער פאן דער שלעכטעסטן אין דער וועלט, דיא ער זא זעהר פערדיענט, זא מאכט מאן גלד־בען. דאס עס אויף ערדען קיינע גערעכטקייט גיבט. אונד דאס דער „וועלטגערעכטער" — שלאפט, דאך דרייערליי אונגען וואכען אום יעדע באזע מדאט, אום יעדעס אונרעכט צו שטראפען. דא איזט פיים ערסטע אונזאטע אייגענעס אויגע, דאס געוויסען. דיעזער אונבעשטעכליכע ריכטער, דער אין דער ביבסט איינעס יעדען מענשען וואכט, אונד וויא אין דאדן אים אליישע שמערצט אונד שטיכט דיא באזע אנדולונג. בין זיא נוט נעמאכט אונד בערייט ווערדען אויזן. דארום ביזט עס „אין שלום לרשעים" דיא באזען האבען קיינע רוהע, קיינען פיעדען; פיים צווייטען וואכט דאס אויגע דעם ווערטליכען ריכטערס. דאס אבער זעדר אפט מרב. פערדעקט אונד קוריצזיכ־טיג אויזן; מאנכמאל אויך אבזיכטליך צוגעדרוקט ווירד. נון דאס באזע ניכט צו זעהען. ענדליך וואכט דאס אויגע, פאן דעם עס הייסט „הנה לא ינום ולא ישן" עס שלעפט ניכט אונד שלומערט ניכט. דיע־זעס אויגע איזט זעהר שארפזיכטיג אונד עס זעהט אלליס; פאן דער ווינציגגען מילבע בין צום ריי־דיגען עלעפאנטען, פאס קינדע אים מוטטער־לייבע בין צום קאנג אויף דיעם טרהאנג. פאס מאאזע אן דער פיכטע וואנד בין צור עדעדע דעם לבנון ווערדט עס יעדע בעוועגונג אונד ריכטעט זיא אלס אונבעשטעכליכער, נערעכטער אונד ווייזער ריכ־טער. אונד ווענן ווער צו צייטלען אנפאנגען, אבר דענן פיר דיעזע אדער יענע טדאט דיא שטראפע נימאכט קאפטען ווירד. זא אללעס ווער דערקענן, דאסס דאס „לי הנקם", מיין איזט דיא „אבע" גע־מאלט נאך אינערלילליכען איזט. איך דער אידרישע ריכטער דאך קיין פערגעהען אינבוי־שטראפט לאסזען. ווילכעס אידס בעראנגט אינד בעייזיגען איזט; ער קאנן וואהל דיא שטראפע מיל־דערן. אבער צייגען מוס ער דיינע גערעכטקייטען. דא עס נובט אין דאך אין אינגאנן גערעכטע ריכטער. דיא אייגען נאך דענאנ־דערן פאן דענן אנטטעמטישען ריכטערן אונד אללכספיטדערען פאר אידרען ריכטער שטוהל לאדען אונד נאך דעם לאנדטעגוועטצע מיט אידי־גען פערפאדרע. דאס זעהען ווער אים דען נאכ־פאלגענדען בערישטען קלאר אונד דייטלך.

דאס אורטהייל נעגען דיא בערזיגנצעער רייבער.

דאס אורטהייל איבער דיא ערסטע אבטהי־לונג דער שאמאר־אלאער קראוואללע איזט אם 6. ד' מ' אן קאפאשואר געפעללט ווערדען. נאך דער שאגען רעדע דעם אנקלאגער, שאמאס־אנוואלט דר. פיסכוף הייל, וועככע עבען זא וואהר וויא ערגיינטליכע וואר. אונד פאן דער ווייטער אנטאן איינען אינטאגע בעגינגען, מוסטע דער גע־ריכטסהאף זיין פערד אומגעדרעהט אורטהייל שפרע־כען. ווענן מאן דיא אין־דרער אויך אלס פער־פיהרטע בעדיעטס.

ווענן דעם פערבריעכען דעם אין־דורדע וואהרדען פערארטהילס; ווידערום טראכט צו 2 וואהרען, באלאגאן אונד קערן צו 2 מאנאטען, שטע־פאן הוראש אין 2 מאנאטען, אונד זעכס אנדערע־ערזאנען צו 4 מאנאטען צוגעטהייל. אויך האבען דיא צוזאממען דיא פ־אעצטקאסטען צו צאהלען. פיער פערזאנען וואורדען פרייי־ענשפראכען. דער פערסוהי־דיגער מאלאר האט זיך אומזאנכטט בעמיהט. דיא אנ־ענקלאגטען זא אונשולדיג וויא ניינבאבאיענע קינ־דער דארצושטעללען; ער זאגטע: „עס איזט דא אייגענטליך נישט געשעהען!" פרייליך, פליגדערן, צערפרייטערן. דאס לעבען בעדראהען — זינד בייא אידם נור קליינינגקייטען, דיא ניכט דער מיהע ווערטה זינד, דאסס דאס גערייכט דאפאן נאטיטע נעהמען זאלל!

זאלאהל דיא פערארטהיילטען, וויא אויך דער שאמאסאנוואלט האבען אפפעללירט. דעם לעצט־ערען שיינט דיא שטראפע צו צייטיג. אונד ווילל ער אויך דיא פרייגשפראכענען בעשטראפטן זעהען.

אום דער אנקלאגערעדע דעם דר' הייל נעה־מען ווער פאלגענדע שטעללען הערדס: דיא אנ־קלאגע, וועלכע דיעזע פאר אונס לייגט, שיינט אונס איינע גאנצע ווייטע פאן פערבריעכען, וועלכע דיא נעזעללשאפט אין שרעקען זעטצטע. דיא נייטטער איינער פינטטערן צייט דעם מטטעראלטערס שיי־נען אונס אדערעס נראבע אינגעשאנדען; זיי דין, אונד דיא נליבהייט אונד ברידערליכקייט דער יעטצטעיט אינס אונס נראבע בעזונקען, קינדער אייגעס פאטטערלאנדעס ערהעבען דך נעגען אייגאנדער, אבערפאללען דיא וואהנונגען, צער־שטערען דאס אייגענטהום, נייטפיג דיא פערזאן אונד וואהרהייט? וויל דיא נאטטע אנדערס בעגעגנען, אלס דאס; ווייל זיא אך אידהרע בעטטהייזערן קיין צלם האבען. דאס מדהן דיא כריסטען, וועלכע בע־הויפטען, דאס אידהיר רעליגיאן דיא נעבטטטעגבע לעדרס. דיא דורזאהמקייט אונד פרייהיטטקייטבע דער אונגאריטשען ראסטע אינס אים דער נעשטבטע בעוויזען; דיעזע דורזאהמקייט ווערד טיפע נעזוי־קען. ווענן מאן נוטט ווטטטע, דאס נעוויסטעגראגען העמצער. דיעזער אויטוואיאיר דער מעגשהיט עס יזאר. דער אים אינגענטטצינגס אינטערעסטען. דעג־יענגען מהייל דער נאציאן אידרע נעפהרדט האט, ווערכער דייבט צו פערפהרען אים. אונד דא נוטט נור דיא אדדענונג אונד נערעכטקייט. זאגדערן אויך דיא עדערע אונגארן בטטיטטן פיסטן נעדערטטטן דאס. ווייר מאכטטטן נערנע אין מדהע אורטהייל שפרע־כען אבער דיא אפטטר דער פערפהרער. דיא אין ציטטונגען אונד אייך אנדערע אט אורהיל אויסזוי־ען. אונד ווענן דיא נטטטע פרוטט אויסגעדט. דך פיינע פערקערבען, ווידער אזזט עס נאך נוטט גע־לוגגען. זיא אים דעם פערשטעקן אויף דיא אנקלאגע. באנק צו זעטצען. וואהרן זיא אלס ערסטע גערארען, דאדרים מטטטען ווער זעהר בעדוטטאם זין. דענן ווענן ווער צו נאבוטטע ווערען. זא מטטטע דיא נעזעללי־שא פטליכע אדדונג צו נרונדע נעהען. ווער וואל־לען קיינע ראכע אבען. זאגדערן שטראפען. אי־בערהאלב. וויא מטטלטע שטאטטגעגנדען האבען דאדען דיא דעמצער דעם פאלכע אינגערעדעט. דאס דער שטאאט אויך דיא בעדאדדען דיעזע אנ־גריפפע אויף דען קוטאגען גרנגע זעהען. אונד דיע־ען דרי בטצינג נוטט בעשטראפען; אנדערן נאך אנ־מערקטטצען. מאן דאס נוטט נאטטיג דען שטאאט גענגען אלכע פאלשע אונד נידדערטרעטטנע פער־ליטטדונגען צו ענטשולדיגען. האט דאך דא נעזעטצ־געבונג זאעבען דיא צ ו ו ל ע הע ג ע ז ט ץ נעבראכט. אום צו צייגען. דאס דיא קיינע אונטטער־שיעד דער בירגער קענגטט. דיעדר דאגדעלט עס דיך אבער אום יענגען טהיל דעס פאלקס. דער דען פאלשען פראפעטטן גלרובטן נעשטעגקט האט: דיע־זען מום מאן בעוויזיגן. דאס אדדרע פערפהרער לי־גען; דאס דער שטאאט קיינען שטאאט פערשטעהט. ווענן עס זיך אום דיא עדדע דער נאציאן האנדעלט. מאן דארף ניכט גלויבען, דאס דער שטאאט נור צום שיין שטראפט. אים נעדייטטען אבער בייפאלל ניכט. דיא אויפדרדערע לאבט אונד אדגענן שטיכעלט. איך פערטרעטע הייר דען שטאאט. אונד בטטטע אום איין שטרענגגס אורטהייל; אבער ניכט דארום, ווייל דיא בעסטערען מענשען דיעם ווינשען. זאג־דערן ווייל דיא עדדע דער נאציאן. דיא בעליידיגטטן מענשליכע אדדונג פ פערלאנגט: דענן דיא גע־רעכטיגקייט דארף זיך ניכט דארום קומטערן, אב עס דער אפפענטליכקייט רעכט אום אדער ניכט!

נלייך נאך דעם בערזיגנצעער קראוואלל וואר־דע דער שטעגהער פאללי פערהאנ־דעלט. אנגנקלאגט וואר נור וועגדעלן שיאפא. דער אים ווירדטהייזע דיא לייטע אויפגעפאדערט האט־טע. דיא נעפאנגענען קראוואללטאבער אוים דעם נעפאנגننס צו בעפרייען, אונד דען ריכטער בייא דען פיסטען אויפצוהענגען. ער וואורדע פרייגשפראר־כען. ווייל ער ניכט אפפענטליך נעשפראכען. זאג־דערן אינטער פרייגדען אים ווירטהייזיג. אונד ווייל ער בעוואפפענן וואר. דער שטאאטסאנוואלט האט אפפעללירט.

דער אטטטיגטעטס אויטטטס האט בעשלאס־כען. דעם לאנדטאגע צו טטטפעללען. ווער הא־ווא אויטצילעפערן. ער אטטטע אן דען אויטטטס נעשטיעבען. דאס מאן אדם ווענען ווייגער אגטטטפטטטטען שטייבטייא אין בלבלי נע־מאכטט האט. ווערהענד ער זא ריין אוטט. וויא אין גייגבאראנגגס קינד. ער בטטטטע דא־דער, דער אויטטטס מאנע דיא זאבע פערשיעבען, אונד אדם אויך ערלויבען, דיא אנקלאגאקטטן הערבטזוזעהען. דער אויטטטס אוטט אבער ניכט דארוף אייגע־נאנגען.

אן דער אויטטטס־דטצונג דעם אנדערן מא־נעס קאם דער נוטט אגאר אן דיא רייהע. דעסטטן אויטטיעפערונג ווענגען דעם אטטטנאמאס פערלאנגט ווארדע. ווערכעס ער אן נרדיגדדאוא נעגנען אבער שטאאטסאנוואלטס. שטעללפערטרעטער מי־פערט בעגאנגען האט.

אויך אגאדדי האט — זא וויא ווערדאוא — אן דען אויטטטס אייגען בריעף נעשטיעבען אונד אום אויטטטס נעבעטטן. דאדן האט ער אייגען צווייטען בריעף נעשטיעבען. אונד זעלבטטט ערזוכט. דאס מאן דיא אטטטיגטטע אטטהעבען זאלל. וויא אייגער דער זיך זעלבטט קוראש מאכטט. איך בטטטטע ער. דאס דער אויטטטס דעזיגען בריעף דעם ריכטטאאנט פאר־לעגען זאלל: דענן דע ריכטטאאנט פאן לוטטער שטטטפ איף דיא יודען אונד אויף דען שטאאטסאנוואלט. ער אגטטע אויך דאס ער ניכט דען שטאאטסאנוואלט אום אטטטע אגגרדען דען פרייזא טטטטיגטע מייפערט אגגגרדפטען דאס דער אטטטיגטטעטס־אויטטטס האט אדם אין דער אייגען אבע נעפאנגטט. דאס דיא דיינע אויטטיעפערונג דעם ריכטטאאנט עטטפעללען ווערדען. אבער אויטטטע־בען ווילל דיא דיא אויך ניכט דעם לאנד־מאנע אאר.

אויך מאלאי אונד אטטטא הערמאנן זאללען אויטטעללעפערט ווערדען, דיא זיך ווענגען דוועללע צו פערגאנטווארטטען האבען.

נייע יידישע צייטונג.

אינגאנד אונד אויסלאנד.

Budapest, Montag 10. December 1883.

Schiffmannsgasse 6, Budapest.

אינזעראטע

אינגאנד אונד אויסלאנד.

אונד דאנערסטאג.

מאנטאג

אונד יידישע צייטונג

דיא „נייע

אָפּפענער שפּרעכזאַאַל.

פיר מאַנענלייערענדע

יעדע־ר אָרט. בעזאָנדערס ביי אַפּפּטיטלאַזיגקייט, פערדויאונגסבשוועדרדן ווערד דער עסען וו אַנגע־נעדמע אַלס שטערקענדע

ק. פּאַט. מאַנענכראַפט־ליקאָר

עמפּפאַהלען, 1 בוטעלליע זאַמטט אַנוויזונג 60 קר. איזט צו האַבען ביי אַלע דרוגגיסטן אָדער פון מאַראַק אַפּאַטהעקער. אויך אין אַלען גראָסערען שפּעצע־רייא־האַנדלונגען, וויא אויך ביים פּרעזענער ל ע א־פּ אַ ל ד מ אַ נ ן. ליקאָר־פאַבריקאַנט, בודאַ־פּעסט. וואַטצער־בולעוואַרד נו. 66.

ברייפקאַסטן דער רעדאַקציאָן.

הערן אַ ל׳, מאַטטיסדאָרף. אידיע לאָזע זיך ניט נעמאַלן

פּרעאַנטוואָרטליכער רעדאַקטאָר:

י. קוטיאַ הלוי לעדערער.

אַטהעריש אַלע.

עסטענצען. אַטהעריס אונד קאָלעריס

צור פּרעזענזונג

פון אַלען נייסטען געפּרעזנקען

ליזערע, רום, שליוואָוויץ טרעבער

אויף קאַלטעס וועזנע אַהנע אַפּפּאַראַטע.

עפּפּעריטלס דיא אַפּאַריס דעס

אַרנאַלד וואַטטעריץ

בודאַפּעסט.

מאַבאַקגאַסע, ווס א־ווס דעס אויר־ טעמפּעל

פּערנער וויגנגאַסע, קאָרקע אונד אַלע צור וויי־

פּערבעסטעזונג נאַטוראַן אַרטיקעל, אַשאַרע ווייזאַר־

בע, שלעכטע־אַרבע, ווייזנקעס, הורזענבראַנד, גלי־

צערין, ווייזשיס, קלעלזנגסבלוטע, עטצ. צור

ווייזאַנאַזיאַזאַן.

נייא! ווייזפּערמעהרונגסקאַמפּאַניאָן

מאַטוראַלאַנאַלען אונד פּרעזיקאַנטע נראַשיס.

קיין לונגענליידען מעהר!!

דיא אַ שטרעס שען אַמעריקאַנ׳ הילפרייכע

עקסטראַקט בראָנכיאַלזלען

נעמען הוסטען. דאָ־

ווערקיס, אַסטהמאַ. קראַמפּף אונד קיכהוסטען אונד

יעדעס לונגען־ליידען ווערדען

בעסטענס עפּפּאַהלען. דאָ דיזעל־

בען ביי אַ פּיזלען פּוועדערן ווייזע־

דען וואַנדער נעווירקס האָבען, אונד

ליגען מוויגענדע אַן אַסטעמע

צור איינזאַם מאַך. — פּרייז פּלי־

קאַשאַן **20** קר., 6 קאַרטאַן **1** לל.

טעגליך אַפּטעפּרעזענדזונג.

פּערגער אַשטרעס שען אַמעריק. הילפרייכע־ר עקסטראַקט

בראָנכיאַלס פון שווערקראַנקע וואַכענרען אונד

קלייגע קינדער אַן וואַנדערוויזקונג זיך ביי אַ קיכ־

אונד קראַמפּפהוסטען, פּרייז פּער פּלאַשע **50** קר. 6

פּלאַשען 2 לל. **50** קר. — עז האָבען אין דער Apotheke

Josef v. Török בודאַפּעסט קאַנינגאַסע נו 12,

א שטרעס אַפּאַטהעקע 16, אונד אין אַלען אַפּאַטה־

קען דעס לאַרעס.

ווערדע־פּעדקיס פּער ראַפּטעס.

מצבות.

אַרנאַלד קאָהנס

נראַבשטיינלאַגער בודאַפּעסט,

Waltzner-Boulevard Nr. 5.

(אַז שבת אינד יום נעשפּערט.)

אַפּפּעהלט זיך אַלען יענען, וועלכע דיא

מרייגע אַפּלעכ דעס נראַבשטיינ־לעגער צו ערפּעלען האָבען.

דערד שאַנע נראַבשטיינע אויס מאַרמאָר אונד

נראַנעס דנד אין נראַסער אויסוואַהל אַפּרעמ־

מדנג. קאַרדעקטע נראַוויזונגען, דערד שאַנע

שריפטען מיט עכטער פּערגאַלדונג ווערדען

בעסטענס אויסגעפּיהרט.

בערלין. יאָהאַנן האַפּף סט. פּעטערסבורג.

ק׳ ק׳ האָפּ־מאַלצפּרעפּאַראַטען־אַפּבריקאַנט אין וואָרן.

יאָהאַנן האַפּף׳ס מאַלצ־עקסטראַקט־געזונדהייטסבייר. נעמען אַלגעמיינע עקסק־עפּשונג

בריוסק. אויך מאַנענלייזיג, אַכטערהונג, בלוטאַרמוטה אויד אונרעגעלמעסיגע פּוקקעזיג דער אוג־

שפּרעלבסקראַנקע. בעסטפּעוועדרעקס שטערקונגסמיטטעל פיר ראָקאָנוואַלעסצענטן נאָך יעדער

קראַנקהייט. פּרייז פּער פּלאַשע 56 קר.

יאָהאַנן האַפּף׳ס בריוסק־מאַלצעקסטראַקט־באָנבאָנס. נעמען וועגען הוסטען, הייזעקייט, שלעכ־

שטיינונג אונאַנגענעמ־אַפּפּעטיט, וויינען צאַהנלעכער נאַראַמטונגען בעליעבע מאַן אויף דיא בעליעב

פּאַקונג אונד שוטצמאַרקע דער עכטען מאַלצ־עקסטראַקט־באָנבאָנס (בוילעטס דעס עפּעזיזיל־ס)

צו אַכטען. אין בערלין אַפּקעטען פּער 60, 30, 15 אונד 10 קר.

פּרעדיגט־דיזפּאַס דער אינטערנ׳ מאַטעריפּס־אינטשפּעקטלונג אין לאָנדאָן 1881 פּיר שטאַפּפּ דער

מעדיצין אין אַפּפּאַראַט צור פּאַרדרעונג דער נעזונדהייט. אונטערשיידונג: אייזיג מאַ־

עסטעס קאַנינג וויקטאָריע מאַן גענלאַר. — וויינ קאַנ׳ האַדיס הערנאַ מאַן עדיצונג. שטונ־

צער. אינטשפּעלונגס־פּרעדיגט. — יאַהן עיין ערסטנן. פּרעדיגט דעס קאַמטטס — מאַרק

ה׳ וויינ. מעקרשער.

יעדער הילפע ערטשלך וזכט. פּיר דען אוזט דיא דאָ! וויא נעכטס מערד נעדאַלפען

האַט. האַבען דיא ערסטען אונד אַלדען עכטען 59מאַל אינטגעבעטען יאָהאַנן

האַפּפּ׳שען מאַראַטדיליאַראַנגסמטטעל ביי אַ הערד־טשטיינדרעק, דיא בעריטס מיט אַ־

נעגעבען וואָרען. הילפע אונד הייזונג נעבאַכט אונד דעס ליידענדען לעבען אונד

נעזונדהייט צוריקגעגעבען.

יעלבסטאַרטעשע־אַנזע וואַרטע דער נעזונדענ.

דער בל׳ אַלדערענדע אונד האַאַראַלקראַנקע, דער ענטר־עפּפּעטע,

דער מיט מאַגענשטערן בעראַפּפּעטע, קוראַן אַלדע, דיא דורך קראַנקהייט שווער הייזענדע

הערד, פּיר־ען אין דעס יאָהאַן אַפּפּשען מאַרצ־עקסטראַקט־נעזונדהייטסבייר אין הייזענהאַנדל.

מיטטעל, ווערכעס אויזגעזעהנע הילפע פּיר־שטאַפּפּ. יעלבסט ווענן אַלדער אַפּפּעטס

פּערשוואַרזען אונד, מאַן מוס אבער דיא הילפע אונטערזע, דיא בעריטס אויזגעזעהנע דיא

יאָהאַן האַפּף׳שען מאַלצעקסטראַקט, דאָס מאַלצעקסטראַקט־נעזונדהייטסבייר אונד דיא מאַלצ.

נעזונדהייט שטאַרקאַרט אין אַלדערמיטען פּיר דיא קינדערפּרעסען הילדאַרענזמטטעל

אונטערשטאַנדען; פּיר לענגענליידענדע דאָס קאַנצערטיר מאַלצעקסטראַקט. פּיר בלוטאַ־

רעפּפּעריגס מטטעל אונד דיא מאַלצטאַראַרען; פּיר לייבעדיג בריוסטפּפּלאַנצען דיא

בריוסטמאַלצבאָנבאָנס אונד דיא. דיא נעזונדהייטסזונ דיא נעזונדהייט דיא פּיר־מאַנען דאָס

דיסקאַס, פּיר־זיטראַלגל, אין־קרעגונג דער עזעגע אונד דיא דאָקטאָרענזונ דער נע־

דרעסען קראַנקען.

אין דן ק׳ ק׳ אַפּפּיציאַלען דער מיטען מאַרענגע אויראַאַס, דערען

יאָהאַנן האַפּף

ק׳ ק׳ האָפּ־מאַלצפּרעפּאַראַטען־אַפּבריקאַנט אין וואָרן.

דער מיט מאַגענשטערן בעראַפּפּעטע, קוראַן אַלדע, דיא דורך קראַנקהייט שווער הייזענדע

הערד, פּיר־ען אין דעס יאָהאַן אַפּפּשען מאַרצ־עקסטראַקט־נעזונדהייטסבייר אין הייזענהאַנדל.

מיטטעל, ווערכעס אויזגעזעהנע הילפע פּיר־שטאַפּפּ. דאָס מאַלצעקסטראַקט אין הייזענהאַנדל

אונד דיא מאַלצפּרעפּאַראַטע אין אַלדערמיטען פּיר דיא קינדערפּרעסען הילדאַרענזמטטעל

אונטערשטאַנדען; פּיר לענגענליידענדע דאָס קאַנצערטיר מאַלצעקסטראַקט. פּיר בלוטאַ־

רעפּפּעריגס מטטעל אונד דיא מאַלצטאַראַרען; פּיר לייבעדיג בריוסטפּפּלאַנצען דיא

בריוסטמאַלצבאָנבאָנס אונד דיא. דיא נעזונדהייטסזונ דיא נעזונדהייט דיא פּיר־מאַנען דאָס

דיסקאַס, פּיר־זיטראַלגל, אין־קרעגונג דער עזעגע אונד דיא דאָקטאָרענזונ דער נע־

דרעסען קראַנקען.

יאָהאַן האַפּף׳ס מאַלצעקסטראַקט־באָנבאָנס אין בלוען פּאַקעטען צו 60,

30, 15 אונד 10 קר. אונטער 2 פּל. וווּרד נעכטס פּערזענדעט.

יאָהאַן האַפּפּס פּילאָלע: בודאַפּעסט, טראַדלערגאַסע 7.

פּאַריז. לאָנדאָן. בודאַפּעסט. נראַין. האַמבורג. פּראַנקפּורט א. מ. נעוי־יאָרק.

דיא נייעסטע ערפינדונג

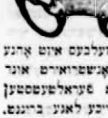

אויס דאס נאָך פּאַפּעסאַר

באַנאַר אויס אַטעריקא נו־

פּערבעסטערטע **אַלאַסטישע**

ברוכבאַנד פון אַלליי־

עזר, וואוהל פּיר הערען

אַלס אויך פּיר דאַמען אונד קינדער; יעלבסט אויס אַרגע

פּערען אויס רייסען נוסטר קנסטליך קאָנשטרואירט אונד

דאס דער זעווע, דאס עס יעלבסט דיא פּיראַלאַטעסטען

ברוכע אין קרעפּעסטער צייט אין דיא לאַנד, בייגנס.

פּרייזע: אינזאַנד פון 7—6 גולדען, דאָפּפּעלטע

פון 10—15 גולדען פּיר קינדער אויס דיא האַלפּטע ביל־

ליגער.

נאָכפּעס לאַנדר אין מוסטער־שיסטצען, לויס־פּאַלפּטען,

בעפּפּס־אינלאַגען, נוסטר־שיסטצען אונד אַלליי נוס־

וואַאַרען־אַרטיקעל. — ביא בוכהנדלערען נוסטר אַנזעע־

בען אַן דעס. לינקס אָדער דאָפּפּעלט, וו אויך דיא

ליבווייסע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.

דער העלד פון סעפּור

דיעזער, אין אונזערען בלאַטטע אויס אַב־

גלעזעטען יאָהרען אַלס אַלעקסאַנדער קעזיג־

נעזנ וויסטאָרישע יאָמאַן ווערד דורך דיא אַר־

מיסטראַציאָן דיעזעס בלאַטטעס נעזנען איינ־

דעזונג אַן נו־

10 קרייצער

אַדמאַסיאָן אינדראַל דין צוזעזנדעזנ. —

דיעזער יאָמאַן אויס דער אינטערעסאַנט. 120

צייטונגסטייל שאַרף אונד אין אינעם נעש־

טען מאַסיר־אויסלאַנ נעטונדען צו בעציעהען

נור דורך:

דיא אַדמיניסטראַציאָן

דער

„נייען יידישען צייטונג"

בודאַפּעסט. שעפּאַמנס־נאַסע 6.

דער הערד פון סעפּור!

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer Druck von Markus Neuer Budapest, Franz-Josefs-Platz 5.

דאנק ערהאלטען. אלס זיין ברודער פאן דען „רעכטס־גלייביגען רוססען". דער זעגנען דעם אלעקסאנדר סטען, דעם נאפּאלעאן פּעטער ווירד רוהען אויף אללען זייגען אונטערנעהמונגען, אביסיר.

• (נאך איין נעשלאגענער אנטיסעמיט.) אין קאסעל (ווישבאדען) איז אין אנטיסעמיטישען בלאטע ערשיענען אונטער דעם טיטעל „גערמאנאפאל". דער רעדאקטאר, אין געוויססער הינסיכט, איז דיס לענגערער צייט שאן מערזאלט בלאטע פּאר־אורטהיילט אין דייטשלאנד, ווי־גען זיינער ארט וויא ווערהאוואר צו שרייבען, צו גערלשראפען אדער ער ווירד איינגעקאסטעלט. דאס אדער דאס אנטיסעמיטישען בלעטעסער ניכט מעהר צוקרעהן, זא קאנן ער דיא שטראפגעלדער ניכט עלעגען. אונד קאסעל איז נעפּענגנים, זיין בייא דעם קאיזער איינגעריכטעטס גנאדענגעזוך איז אבגעוויעזען אונד־ערן, זא מוס ער דייטען. כן יאכרי!

• (וואס דיא מיסטען ווידען וואהנען.) נאך דער נייעסטען פאלקסצעהלונג וואהנען אין מאסקוי 127,000 יודען, אין דרעסדען דער נאנצען בעפאלקערונג אין ווען 73,200, אין בריאנעפּס 70,200, אין בערלין 54,600, אין בריסלי 17,000, אין פראנקפורט 14,000.

• (בראנד אין מאנסטער.) אם 6 טען ד. מ. איזט אין קאסטאנ־גנעפע (?) אין דער אפּשטארט האסקע אין פּרוסס־בארעס פיער אינגעקאבען, וועלכעס 500 דייזער פערצעהרטע, אונד איינע נראסע אנצאהל פאן אנ־דערע אבראכאן מאכטע. דייזער שריעל קאנ־סטאנטיפּעל איזט צוריסטס פאן אנדרען יודען בע־וואהנט, אונד איין נייער בעווייז פאן דער פעטער ליבען נעז־נגנג דייזער מיאיסטע דעם מוהאמט. דאס ער זאגליך דעם מאריינעמיסטען דען בע־פעהל גאב דען אונגלילקליכען אללע מאגליכע הילפ־פע צו ליינסטען. אויף דיא אריאפּאנישען קאלאנ־יען האבען זאמטלונגען פיר דיא ארמען פערא־שאלטעט.

• (נעבעלגלייהען.) מעהרערע מא־גע נאך אינאנדער איזט דאהאל אין אונגארן, וויא אין דעם נראססען מהייל אריאפאס. אבגעגרם וועגן דיא זאגנע אונטערגאנג. איינע פירינע ראשתע דעם הומפעלס בעאבאכטעט וואהרדען, זא דאס מאן אן פעלגען אדען גלויבטע. עס דייא ארגענדוא אין נראסעס שאדענס דער אריסנבראכען. עס וואר דיע

דען נעסטען פרישע הארדס כיר מאן פיינסטע. פיראנשיגען לענגען מיט וויינכען פיראפיראנגען. הארוף ערשאלל אוים דעם וויינכען פיראפיראנגען. אונד אין אנדערע אונד אינגאנגע אין אנדערע אין אנדערע אין אנדער

פערשידענע נייאנקייטען.

* (דיא קוויצאן דעם „ג. נ. ע. ט. ל. ע. נ. ש. ע. ר.") אונזערע לעזער ווערדען זיך נאך ערינערן, דאס נאכדעם ווערדהאוזי דען בען האמבורג, דיא פיר אידן ערלעגטע קוויצאן צו ריקגעזאגען אונדדען אזוי. נון מיטסע ער איינע נייע קוויצאן ערלעגען, אונד זיין פיינד טשאפאר האט דיעזעלבע פיר אידן ליינסטן אונדלעגן; זיא וואורדע אבער צוריקגעוויזען, אונד ווערהאוזי אפפעללירט אן דאס מיניסטעריאום דעם אינערן, יעמאנד אזוי דיא אנטווארט נעקאמפען, דאס דיעזע קוויצאן ניכט נעניגענד זיא. אונד מאן דען ווערשה דער נשיר ניכט בעשטיממען קאנן. פערנער איזט דאס הארמאסטער נון, ווענלכעס אלס קוויצאן גע. באטען וואורדע, נור צום טהייל אינגעזאמט ווערדען. דאנן קאמפט אין עבעידע פאר מיט 3000 פיר, וואביא ניכט נאכגעוויזען איזט. דאס איס טשא. מאר נעדאכט. עגדלעך דנר שאן אלבדע שולדען איזט דיא נשיר אנשאבולירט, דאס פיר דיא קוי. צאן פאסט ניכטס אביג בלייבט. דער בירגער. מיסטער וואורדע פאס מיניסטער אנגעוויזען, ווער. דאנ אויסזאגדערן, בינגען 10 מאנען דיא קוי. צאן צו ערלעגען. אלס דאנסט דאס שטאפפער פארדען נגנען איהן אינגעלייסען ווירד.

* (פיר דיא יודען אין רוס. לאנד.) אויך אין רוסלאנד גיבט עס מענשען, וועלכע גערעכט ווד זעלבסטם נגנען דיא יודען, דער באזוג אינצאיאך האט דיא פאנגע אינגעוויא. פען. אב דענן דיא יידישען אפאמהקעך אויך דאס אפאמהקען האבען דרפען, וזא אנדערע יודען ניכט אנדגען דרפען? יעמאנד איזט פאס סענאט בע. אנטווארטעט וואדרען: יידישע אפאמהקער אונד ערצעט דרפען אבערא ל ל ל וזאהגען. דער עדלע נראף אפאלדע אבער האט אנע בראפשריב דערוייסע גגעבען, וזאדרן ער דיא אמטערפאלל לא. גע דער רוסישען יודען שלדערט. אונד פיר דיא אפאלדע גלייכבערעכטיגנג מיט אנדערען רוס. סען פערלאנגט.

* (גלייכבערעכטיגנג.) אין מינכען דנר דיא קאטהאליכען ביא דעם שטארב. ראאסטע איינגעלאפפען. אדהגען צום ביא פאן דרייא קרבען 600,000 פלי. צו בעווילליגנג: דיא פראטעס. טאנטען וואללטען בעבנפאללס איינע קורבע בוגען

פאללייטאן.

דיא טאכטער דעם קאממאנדאנטען.

(3-טע פאר־זעטצונג.)

פ ל י ס פאס, דער זיין נרייבענגענסטוס מיט שאפלין צו שוא פונג, האטטע דן דנר מיטטען אין אם נאך ביינע. שע ארט פרבנס; נכט אין דעם דעם דאפאלנגן, וזא. דערן דעם פיינען נרייבענגלאנדס; עס מיטג דען שפטפעל פדלער אינגאבהרט אם נעגענאטצע צו דער נעשאפלע. דען אינבעלאדונג יעגער מאנע. דורך אינגען שפאלגן נאנג נלאנגטע מאן אין דאס פערטיפיל. דון אפפענגן פאן זי. לענגענגנן אפאן אנגעקאפפענגן האן. דעפפען מיטטעלפונקט אין פלעשענדער שפיינגבנגנגן אין בנינגען מאפאר בנקגן בלדעפע. דיא נאך נאדדען אפפענגן וזילענגאללע אנפיהלע אויסבר אנדערן דערשיעדענען אויך דער דען שטיינגאאל. דעלבנגר הייסט דיא קלייגע נעזעללשאפט פרעזאפפעלט הדעלס.

דער אינגענליכע שטיגן וואר שאן אפאיבע; דאס דארוספאלנגנדע נבכטליכע פרינקגלאנגע אללגע עבען בענגנגן.

לוצוים ליצוים, דערלייך פרשעפטעס האטטע, אאנד דיא פיינדע אין דער בלעגאנגען פרינקשטוב, וזא לענגנס שאן דיא ציצליכנן בראנגלפאטטען אן דען מיט שלדר. פאס נעפטפלען וזונדנן בראנגען, אונד דיא נעפטע פיס ראנגן בנקבנגנגס. אויף דען אפלפטען דען הונאר. דנגאפטנגס קאמפטנגס לאנגדפען. אינע בעשטענדע פיטטנגס מאן וזיינ. אונד בלוטנדוטפס דראנגט אדהם אן דער שוזדלקת בעפנגנגן.

„נעשוזונד", מאהנטע פיליפפוס, „וזעלדן דען קראנען אונד נטס דיינגן פלאטען דיא אבנן אויף דעם ערדבוזטיפ; דאס אוס דער שנקפשוזל אונד אויף אינען וזינק דעם הויזהערן פיהל דער פארהאנג צוריק, וזעלכער בער דיא אינע עקע דעם צימפעס. דען נעפטפן נענגנ. אינבר פערהלל האטטע.

אין דוף דעם שטיגנגס ערפאנגט.

דער ריכטהם דער דאס צור שוא נעשפעלדטען פארהאנגטטע אונד דער נעשאפן אדהרנגנ וזאר דעלבסם דיינגן פערוזאהנטגן אונגן אינערראשטנר.

אויף דער פארפראלאפפט דעם פיפפטס שאפנר אין שאנדע נעיינטגנר ליבבנגנגר וזאנגן מיט נאלדענגן רעדגרן אונד בראנצענגס נעשאפנן. דע וזאר אין בייפ. וזאנגן, וזיא זיא אין אפשטען פרוזאפטגן אויפגעהיבן צו ווערדען פפלעגנגן; אונד אלס קאפפליבע ביפטע לאנגן דאאדן בנקגר, נלעגר, שאלגן יעדגר נעשאלפ אונד יג. דעם מאפגראפט אין שרינאפר אונגרדנגנ. דאך מיט קונפטפרשטענדגנגר האנד, נעדיפפס.

„ביא מאר, דעם יינגנר, לאכטט דע לוצוים. „דער עדפטע אפפטע פרוזאפט וזיפ צווייהונדדעפס יאהרנן!"

„אלזא צום פאלדגנגר דיא בעכנר דאס פאן פע. רענגנגנגנגדגר."

„ווינדדאפפעלן פאן אאנגס מיט שאפגעלן פאן מארגנס!" פרהר דער ליידער פאדס.

„דאצו דען דאפהנן מאפפקער פאן פרוזעפן אוס יענגן מאאהטוטפנגן בנקגר."

אינע נאנגע ריהטע פאן שטפפלן וזאדדע נאך פער. לעגנגן, צו דענגן לוצוים דיא וזיינע אונד דיא בנקגר בע. שטפפטס.

דא פאנגטן פלאפען אוס דעם פאן נגמאך אונד אס מאקטע דער מונק שרישטן דנכס שקלאפטן, מפ בלוטפן אוס דיא נלענגענגר נעזאהלבטן דגן דאן. פטהגן מענפטלן אונד וזיינטן מונקגן הדרגן; דיא ריינפטן

אונד בענגהדרטען 200,000 פלי; דיא זודען האבען נכטטס פערלאנגט. דער מאנטפראאס האט נון 630,000 פלי בעוויללינגט. אונד צוואר זאן, האט דער פינפטע מהייל דען זודען נון בוע אינער פינאנגע צוקאמ. מען זאגלל. דאס איזט „גלייכבע רעכט פיר אללע!"

(דער חבם פאן בייס סול מאן.) דער נראם. רב פאן קאנפטאנטינאפעל, הר. משה לוי, וועלכער דאס דען פרשטר חבם־פאשא פרהרט, האט פאס 50,000 פיר ביא דעם פולמאן אודרינגן נגנגנגען. זיינע אפשטעט דער פולמאן אנטפערדיעלט זיך מיט אדהם אינע הלבע שטונ. דע, פערזבערטע אדהן זיינע וזאהלהללעגנס פיר דיא זודען, וזאר דער אס טריינע אונטערדהאנען לייעבט. אונד אבערנאב דעם רב אינען הדהען אדרען.

* (צו מאנטפיארעס יובי. לעאום.) דער עדהוזרדיגע נרייז ד' יאהדיך יסוד האט צו דיעגם 100-פפען נעבורטפטאג עדהאלטען; 14,000 טעלעגראמפע, 96,000 פ־וזיזאבדרעפע, 18000 אדרעפען פאן גראטולירטע. אונטער דען גראטולירענדען וזאדען דיא קאנגען אונד דער קראנפרינג פאן עגנ. לאנד, דער מוטפאן דער טרקיא אונד דער וזיצע. קאנג פאן עגיפטען.

* (דיא בריידער פאליאקאף.) אין מאפקוו לעבען צוויא יידישע בריידער. דער על. טערע בריידער, מאפטע פאליאקאף ווירד דער אויזעבהנגקאנגינג אין רוסלאנד גע. נאנגען. ווייל ער דיא מיטפפען רוסישען אויזעבאה. נען צו בוזוג דען אנטערגאנגען האט. דער אזוז ערדר שפרעגרוס, אונד האט ערפט אויזלעגנגס 3 מיליאן. נען הובעך צו וזאהלטהעטיגנג צוזוקגן געשפערדט. נון האט ער דאבנאא גאר ניכט דיינע יידישען גלייבענסבגאנגפטען בעראבט. וזענן ער גלייבט דורך גראפארטגע שענקגנגן אין דיא רוסיש־כריסטל בען אנשאפלטען דאס פאר אדההיל נעגגן דיא וזי. דען אונד דך צו שוזעגן, זיא אירדע ער זיך גע. וזאכטן. דאס האט זיך ערפט גיילך בעוזיזען. עס האבען נעפעלך דיא צייטונגען פערקנדערט. דאס הערר מ' פאליאקאף פיר יידישע אינזאיידרן אין פערזאנגנגסהיין נעבען דעם בית עלמן ערבייגן לאפפטען וזאללע. צו וועלכעם צוזעקגר ער 100,000 פל בעשטפפט האט. וזאס פ־יליך ביא דיעגם אונגע. היערן ריכטטטע גרוכבך אזוז. אם זא מערד. אלס ער אם הייריגען אדר צום בוע אינער רוס. סישען קירבע אין עלעטען אינע גליטבע

טומפע נעשעגנקט האט. דיעזע נאכריכטן האט לאנגע אויף דיא פערוזרקליכונג נעוארטעט. אלס אדהם גון אלענגנגס אינע יונג, ערפט פאר אייגענגזאך. דען פערהיראטעטע מאפטער מאפטער בען שטאבען אזוז, זא וזאללטע ער פיר זיינע פאמיליע גרוזפן ערבייגן. אנד ביא דיעזער גלעגענגהיט האט אינע אליענהייז ערריכטפן. דא ער אויך אין מפנליכדדער דזפא (שטאדטאמט) אזוז, זא בראכט ער דאס זיינגן וזאוזס פאר. אונד באט. אדהם עגנ. וזעדער אינינגן פאלטפן צו שענקגן אויר צו פיר. קיפען פיר 5000 רובעל. דיא דומפע דזפא אבער האט פן ניכט נור אבנשפלאגנן. דאס אלטע יידי. שען פאלאטפע, דא פיר דאס פאטטפראלאנד נעבלי. מעט האבען פערזאהנט ווערדען, אנדערן זיא האט דאס אויף אינע ע שפפלכע איט נעפאהן. אינדעם אויף דאס וזעדגטדום אונד דיא זודען שפפטפע. אויך וזאדען דיא אויסאזזיגטפן 100 000 אויף 25,000 ריבעל הערבבעשטאטיגנן — אין נאנען אנדערער מענגע אזוז זיין בריוד דער וזיריקליכע שטאפט. ראטה לאזאר פאן פאליאקאף. ער איזט דייך אונד מעכטיג. פערנינט אבער נעפאפלט דיינע גלייבענס. בריידער, האט אין עכט יידישע הערץ, לעבט בע. שרידע, אם דיין יודענטהום נגנגנגנ